Bewegingskaart 1: Naar een schone, gezonde, inclusieve en veilige leefomgeving met identiteit

Vastgesteld 30 september 2026

WADDENEILANDEN

WESTERGO

OOSTERGO

NOORDELIJKE WOUDEN

HET LAGE MIDDEN

ZUIDELIJKE WOUDEN

GAASTERLAND

GROTE WATEREN

Uitnodigingszone

NP Schiermonnikoog

NP Lauwersmeer

NL Noordelijke Wouden

NP De Alde Feanen

NP Drents-Friese Wold

NP Dwingelderveld

NP Weerribben-Wieden

NL Sudwest Fryslân

Uitnodigingszone Zuidoost Fryslân (programma landelijk gebied Zuidoost)

Waddenzee

Planetarium

Koloniën van Weldadigheid

Koloniën van Weldadigheid

Woudagemaal

Dokkum

Leeuwarden

Franeker

Harlingen

Bolsward

Sneek

IJlst

Workum

Sloten

Hindeloopen

Stavoren

WADDEN

KLEI

VEEN

ZAND

0 2 4 6 8 10

LEGENDA

Bestaand

Basis

- Steden en dorpen
- Infrastructuur
- Primaire (zee) dijken
- Vaarverbinding
- IJsselmeer
- Waddenzee

Landschap

- Noordelijke kleischil
- Veenweidegebied
- Hoge zandgronden met beekdalen
- Friese boezem
- Natura 2000 (water en land)
- Nationaal Park
- Nationaal Landschap

Friese waarden

- Landschappelijk deelgebied
- Aardkundig waardevol gebied
- Stiltegebied
- Donker houden waar het donker is (indicatief)
- Dark Sky parken
- 11 Steden
- UNESCO Werelderfgoed

Toekomst

landschap

- (Groene) buffer tussen steden

Diversiteit aan landschapstypen herkenbaar houden en doorontwikkelen

- Noordelijke kleischil
- Veenweidegebied
- Hoge zandgronden met beekdalen

Friese waarden

Behouden en versterken kenmerkende
ruimtelijke-, culturele-, ecologische-
en economische waarden per landschap (indicatief)

WADDEN

Kenmerkende ruimtelijke waarden van de Wadden zoals het strand, de duinen en de vuurtorens als bakens op de eilanden.

Kenmerkende culturele waarden zoals eigen dialecten en volksfeesten zoals Oerol.

Kenmerkende ecologische waarden zoals in de gebieden van de Vliehors, het Nationaal Park Schiermonnikoog en de Waddenzee.

Kenmerkende economische waarden zoals van oorsprong de visserij, duurzame energie op Ameland en de gastvrijheidseconomie.

KLEI

Kenmerkende ruimtelijke waarden van de klei zoals de boerderijerven als groene eilanden in de openheid en de talrijke terpen en terpdorpen.

Kenmerkende culturele waarden zoals de agrarische traditie waarin zorg voor het land en bescherming tegen overstromingen belangrijk zijn.

Kenmerkende ecologische waarden zoals de kwelders met zilte vegetaties en open weidevogelgebieden.

Kenmerkende economische waarden zoals melkveehouderij en akkerbouw, de zuivelverwerking en andere agro-industrieën.

VEEN

Kenmerkende ruimtelijke waarden van het veen zoals rechtlijnig netwerk van sloten, vaarten en petgaten met lintdorpen langs ontginningsassen.

Kenmerkende culturele waarden zoals het verhaal van de turfwinning maar ook verbondenheid met het water en de watersport.

Kenmerkende ecologische waarden zoals de grote sponswerking van het veen, opslag van koolstof in het veen en bijzondere soorten zoals de roerdomp en de otter.

Kenmerkende economische waarden zoals de economische speerpuntsectoren bij de F4 rond het veengebied, de landbouw en de watersport.

ZAND

Kenmerkende ruimtelijke waarden van het zand zoals een gevarieerde combinatie van landbouw, (landgoed)bossen, beekdalen en heide.

Kenmerkende culturele waarden zoals lokale dialecten (Stellingwerfs) en volksfeesten zoals oogstfeesten.

Kenmerkende ecologische waarden zoals de vele overgangen van de zandruggen naar de beekdalen of van zand naar veen, die zorgen voor veel variatie en soortenrijkdom.

Kenmerkende economische waarden zoals gemengde landbouw, aantrekkelijk wandel- en fietsnetwerken en aantrekkelijk woongebied.

Uitnodigingszones

- Uitnodigingszone stedelijk gebied
- Uitnodigingszone landelijk gebied